

Darba uzdevums: trešais uzaicinājums iesniegt
priekšlikumus

iniciatīvai *Urban Innovative Actions*

15.12.2017.–30.03.2018.

Saturs

1. Ievads	3
2. Atbilstīgās iestādes — kas var iesniegt pieteikumu	4
3. Trešā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tematiskais segums	9
4. Finansējuma princips	19
5. Projekta izstrāde un attīstība	21
6. Pieteikuma iesniegšanas process.....	23
7. Atlases process.....	24
8. Publiskais iepirkums, revīzija un valsts atbalsts.....	28
9. Kā iegūt palīdzību	29
10. Galvenie datumi	29

1. Ievads

Kā minēts ERAF regulas 8. pantā¹, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) var atbalstīt novatoriskas darbības pilsētu ilgtspējīgas attīstības jomā. Šajā satvarā Eiropas Komisija ir uzsākusi iniciatīvu *Urban Innovative Actions (UIA)*, lai identificētu un pārbaudītu jaunus risinājumus, kas paredzēti ar pilsētu ilgtspējīgu attīstību saistītu jautājumu risināšanai un ir svarīgi Eiropas Savienības līmenī.

Iniciatīvas *UIA* galvenais mērķis ir nodrošināt pilsētas pašvaldības iestādēm visā Eiropā telpu un resursus, lai tās pārbaudītu drosmīgas un nepierādītas idejas savstarpēji saistītu problēmu risināšanā un veiktu eksperimentus, kā tās darbojas sarežģītajā reālajā dzīvē. Atbalstāmajiem projektiem ir jābūt novatoriskiem, kvalitatīviem, jātiek izstrādātiem un īstenotiem, iesaistot galvenās ieinteresētās personas, jābūt vērstiem uz rezultātu un nododamiem tālāk.

Pilsētas pašvaldības iestādēm būtu jāizmanto iniciatīvas *UIA* sniegtā iespēja iet tālāk par “parastiem projektiem” (kurus var finansēt no “tradicionālajiem” finansējuma avotiem, tostarp ERAF pamatprogrammām) un jāuzņemas risks pārvērst vērienīgas un radošas idejas prototipos, ko var pārbaudīt reālos pilsētas apstākļos. Citiem vārdiem sakot, *UIA* var atbalstīt izmēģinājuma projektus, kas ir pārāk riskanti, lai tos finansētu no parastajiem finansējuma avotiem, jo tie ir ļoti novatoriski un eksperimentāli.

Iniciatīvas *UIA* kopējais ERAF budžets ir apmēram EUR 372 miljoni.

UIA projekti tiks atlasīti, laika posmā no 2015. līdz 2020. gadam izmantojot ikgadējos uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus par vienu vai vairākām Komisijas ierosinātajām tēmām. Viens projekts var saņemt ne vairāk kā EUR 5 miljonus lielu ERAF līdzfinansējumu. Projekts jāīsteno ne ilgāk kā četru gadu periodā². *UIA* projektu budžetiem ideālais apjoms nav noteikts. Tomēr iespējamība, ka tiks atbalstīti nelieli projekti (t. i., kuru ERAF finansējuma pieprasījums ir līdz EUR 1 miljonam), var būt samazināta, jo varētu būt grūtības pierādīt, ka tajos paredzētās darbības ir pietiekamas jēgpilnu secinājumu iegūšanai. Savukārt projektiem, kas ietver būtiskas ieguldījumu izmaksas, jo īpaši īstenošanas perioda beigās, būtu jāpierāda, ka izmaksas atbilst mērķim un ir pienācīgi pamatotas.

¹ Regula par Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ES) Nr. 1301/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-LV/TXT/?uri=CELEX:32013R1301&from=EN>

² Ārkārtas un labi pamatotos gadījumos projekts var tikt pagarināts uz 1 gadu (maksimālais ilgums).

Iniciatīva UIA ir Eiropas Komisijas instruments, un to netieši pārvalda Eiropas Komisijas (EK) Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts. Lai īstenotu šo iniciatīvu, Komisija par pilnvaroto vienību (Entrusted Entity – EE) ir noteikusi Odefransas³ reģionu. Iniciatīvas pārvaldības vajadzībām ir izveidots Pastāvīgais sekretariāts (PS)⁴.

Ar šo darba uzdevumu pilnvarotā vienība uzaicina atbilstīgās iestādes iesniegt projektu priekšlikumus trešā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā. Šim uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus ir piešķirts budžets EUR 80 – 100 miljonu apmērā.

Šajā dokumentā ir izklāstītas prasības un process, kas jāievēro saistībā ar trešo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Tas jāskata kopā ar UIA pamatnostādņēm un norādījumiem par pieteikuma veidlapu, kas ir publicēti UIA tīmekļa vietnē un atjaunināti trešā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā.

2. Atbilstīgās iestādes — kas var iesniegt pieteikumu

UIA 2. pantā noteikts, ka uz atbalstu UIA projektu īstenošanai var pieteikties tālāk minētās iestādes.

- Jebkura pilsētas pašvaldības iestāde vietējā administratīvajā vienībā, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definēta kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kurā ir vismaz 50 000 iedzīvotāju.
- Jebkura pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija vai grupa vietējās administratīvajās vienībās, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definētas kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kuru kopējais iedzīvotāju skaits ir vismaz 50 000 iedzīvotāju; tās var būt arī pārrobežu asociācijas vai grupas, asociācijas vai grupas dažādos reģionos un/vai dalībvalstīs.

Pieteikuma veidlapu UIA uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā var iesniegt tikai atbilstīgās pilsētas pašvaldības iestādes, kas definētas Deleģētā akta 2. pantā.

³ Bijušais Ziemeļfrancijas-Padekalē reģions

⁴ Informācija par Pastāvīgo sekretariātu un tā kontaktinformācija atrodama šeit: <http://www.uia-initiative.eu/en/about-us/meet-team>

Vietējo administratīvo vienību (Local Administrative Unit — *LAU*) definīcija, kā arī klasifikācija atbilstīgi urbanizācijas līmenim⁵ un iedzīvotāju skaita rādītāji ir pamatoti uz informāciju, ko *Eurostat* sniedzis **atbilstības tabulā** LAU2-NUTS2010, EU28 (2012)⁶. Šo tabulu UIA Pastāvīgais sekretariāts izmantos kā galveno atsaucis dokumentu atbilstības pārbaudei. Lai pierādītu savu atbilstību un sniegtu informāciju par *LAU*, kas ietilpst to administratīvajā teritorijā, un par iedzīvotāju skaita rādītājiem, pieteikuma iesniedzēji tiek aicināti atsaukties uz atbilstības tabulu.

Sīkāka informācija par pilsētas pašvaldības iestāžu atbilstību ir sniegta tālākajās sadaļās.

2.1 Tālāk ir minēti atbilstīgie pretendenti saskaņā ar pirmo kategoriju.

- Pašvaldības/pilsētas padomes, kuru administratīvās robežas ir viena *LAU*. Šajā gadījumā *LAU* ir klasificēta kā pašvaldība, pilsēta un priekšpilsēta atbilstīgi urbanizācijas līmenim (kods 1 un/vai 2 atbilstības tabulā — kolonna Urbanizācijas līmenis) un tajā ir vismaz 50 000 iedzīvotāju.
- Pašvaldības/pilsētas padomes, kuru administratīvās robežas ietver vairākas *LAU*. Tādas ir pašvaldības/pilsētas padomes Portugālē, Apvienotajā Karalistē, Īrijā, Grieķijā un Latvijā, kur *Eurostat* sniegtā *LAU* definīcija neatbilst pašvaldībām/pilsētas padomēm, bet pašvaldībām pakļautām vienībām (pagastiem) vai statistiskām vienībām (vēlēšanu apgabaliem). Šajā gadījumā pašvaldība/pilsētas padome var būt atbilstīga tikai tad, ja tajā ir 50 000 iedzīvotāju un ja lielākā daļa (vairāk nekā 50 %) iedzīvotāju dzīvo *LAU*, kas klasificētas kā pašvaldības, pilsētas vai priekšpilsētas saskaņā ar urbanizācijas līmeni (kods 1 un/vai 2 atbilstības tabulā — kolonna Urbanizācijas līmenis).
- Organizētas aglomerācijas, kas ir pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija/grupa un atbilst tālāk minētajiem kritērijiem.
 - Valsts tiesību aktos tās ir oficiāli atzītas kā vietējās pašvaldības līmenis (atšķirībā no reģionālā un provinces līmeņa), nosakot pašvaldības/pilsētas padomes pienākumu iestāties par pašvaldību augstāka līmeņa organizācijā (tāpēc šajā kategorijā netiek

⁵ Vietējo administratīvo vienību un urbanizācijas līmeņa definīcijas ir pieejamas šeit:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>; http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation

⁶ Atbilstības tabulu LAU2-NUTS2010, EU28 (2012) var lejupielādēt šeit: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>

iekļautas asociācijas, kas tiek veidotas brīvprātīgi, īpašam mērķim un/vai uz noteiktu laiku).

- Tajās ietilpst tikai pašvaldības/pilsētas padomes (tāpēc šajā kategorijā netiek iekļautas asociācijas, kas ietver citas institūcijas, piemēram, universitātes, tirdzniecības palātas un citas).
- Tām ir īpašas valsts tiesību aktos noteiktas kompetences, ko deleģē iesaistītās pašvaldības, tajās politikas jomās, kuras ir būtiskas *UIA* projektam. Asociācijas tiek aicinātas sniegt precīzu atsauci uz valsts tiesisko regulējumu. Organizētai aglomerācijai ir ekskluzīvas izstrādes un īstenošanas kompetences politikas jomās, kuras ir būtiskas *UIA* projektam.
- Tām ir īpaša politiska (ar iesaistīto pašvaldību netiešu pārstāvību) un administratīva (specializēts personāls) struktūra.

Tālāk ir minēti organizētu aglomerāciju piemēri iniciatīvas *UIA* satvarā.

- Francija: *Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération* un *Communautés de Communes*
- Itālija: *Città Metropolitane* un *Unione di Comuni*
- Vācija: *Landkreis*
- Spānija: *Mancomunidades* un *Area Metropolitana Barcelona*
- Apvienotā Karaliste: apvienotās iestādes
- Portugāle: *Comunidades Intermunicipais (CIMs)*

Eiropas teritoriālās sadarbības grupējums (ETSG), kurā partnerības veido tikai pilsētas iestādes (kā definēts iepriekš), kuru kompetencē ir politikas izstrāde un īstenošana attiecībā uz *UIA* uzaicinājumu, tiek uzskatīts par organizētām aglomerācijām, tāpēc tās var piemērot *UIA* uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus satvaru kā galvenās vai asociētās pilsētu iestādes. ETSG, kuru partnerības ietver citas organizācijas (piem., dalībvalstis, reģionālās iestādes, asociācijas, augstskolas u. c.) netiek uzskatītas par organizētām aglomerācijām, un tās nevar pieteikties kā galvenās vai asociētās pilsētu iestādes, tomēr tās var pievienoties kā piegādes partneri priekšlikumā, ko iesniegusi atbilstīga pilsētas iestāde.

Iniciatīvas *UIA* satvarā par organizētu aglomerāciju tiek uzskatīta viena pilsētas iestāde, kas pārstāv visas iesaistītās pašvaldības/pilsētas padomes. Tādēļ projekta priekšlikumā, ko iesniedz organizēta aglomerācija, tai jābūt norādītai kā galvenajai pilsētas pašvaldības iestādei.

Lai apstiprinātu organizēto aglomerāciju atbilstību, PS pārbaudīs, vai kopējais iedzīvotāju skaits ir vismaz 50 000 un vai lielākā daļa (vairāk nekā 50 %) iedzīvotāju dzīvo aglomerācijā ietilpstošajās LAU, kas ir klasificētas kā pašvaldības, pilsētas vai priekšpilsētas saskaņā ar urbanizācijas līmeni.

2.2 Atbilstīgie pretendenti saskaņā ar otro kategoriju ir pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijas/grupas, kurām nav organizētas aglomerācijas juridiskā statusa.

Neviena pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija (pilsētas pašvaldības iestāžu, teritoriālo paktu, attīstības apgabalu un tamlīdzīgas valsts/reģionālās asociācijas), kā arī atsevišķas pilsētas pašvaldības iestādes, kuras nav oficiāli noslēgušas sadarbības līgumus, bet vēlas iesniegt pieteikumu iniciatīvas *UIA* satvarā, nevar pieteikties kā atsevišķa pilsētas pašvaldības iestāde.

Tām kā galvenā pilsētas pašvaldības iestāde (GPPI) ir jānorāda viena no iesaistītajām pašvaldībām/pilsētas padomēm, un pārējās ir jāuzskaita kā saistītās pilsētas pašvaldības iestādes.

Visām iesaistītajām pilsētas pašvaldības iestādēm (galvenajai un saistītajām), lai tās būtu atbilstīgas, ir jābūt atzītām par vietējām administratīvajām vienībām un klasificētām kā pašvaldībām, pilsētām vai priekšpilsētām saskaņā ar urbanizācijas līmeni. Ja pilsētas pašvaldības iestāžu administratīvajās robežās ietilpst vairāk nekā viena vietējā administratīvā vienība, urbanizācijas līmeņa definēšanai piemēro tos pašus noteikumus, kas aprakstīti šīs sadaļas a.2. punktā.

Pieteikuma veidlapas iesniegšanas brīdī attiecībām starp galveno un saistītajām pilsētas pašvaldības iestādēm nav nepieciešams oficiāls statuss. Ja priekšlikums tiek apstiprināts un atbalstīts, *UIA* PS nosūtīs galvenajai pilsētas pašvaldības iestādei partnerības nolīguma veidni, kas īstenošanas posma pirmajos mēnešos jāparaksta visiem iesaistītajiem partneriem (saistītajām pilsētas pašvaldības iestādēm un piegādes partneriem).

Lai saņemtu sīkāku informāciju par galvenās un saistīto pilsētas pašvaldības iestāžu (un piegādes partneru) lomu un pienākumiem, pieteikumu iesniedzēji var skatīt šī darba uzdevuma 5.1. sadaļu, kā arī *UIA* pamatnostādņu 2.1. sadaļu.

Iepriekšējā pieredze liecina, ka gadījumos, kad atsevišķus projektus iesniedz tādas pilsētu asociācijas vai grupas bez organizētas aglomerācijas statusa, kurās ir apvienojušās vairāk nekā trīs teritoriāli attālas pilsētas pašvaldības iestādes, pastāv risks zaudēt saskaņotību un rodas grūtības sasniegt

jēgpilnus rezultātus. Tāpēc pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijām un/vai grupām (bez organizētas aglomerācijas statusa), kuras vēlas iesniegt pieteikumu, ir jābūt teritoriāli piegulošām, kā arī jācenšas ierobežot iesaistīto saistīto pilsētas pašvaldības iestāžu skaitu.

2.3 Kopīgās prasības atbilstīgajām pilsētas pašvaldības iestādēm

Papildus iepriekš izklāstītajiem principiem attiecībā uz katru konkrēto atbilstīgo pilsētas pašvaldības iestāžu kategoriju visām atbilstīgajām pilsētas pašvaldības iestādēm iniciatīvas *UIA* satvarā tiek piemēroti tālāk minētie principi.

- Visas pilsētas pašvaldības iestādes atrodas kādā no ES dalībvalstīm.
- Pieteikuma veidlapu saskaņā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus iniciatīvai *UIA* drīkst iesniegt tikai iepriekš uzskaitītās atbilstīgās iestādes. Pieteikuma veidlapa, ko iesniedz piegādes partneris, netiek atzīta par atbilstīgu.
- Pilsētu pašvaldības iestādes (kā definēts iepriekš) projekta priekšlikumā var uzskaitīt tikai kā galvenās un/vai saistītās pilsētu pašvaldības iestādes. Piegādes partneru kategorija tiek paturēta tikai tām institūcijām un/vai organizācijām, ko *UIA* iniciatīvas satvarā neatzīst par pilsētu pašvaldības iestādēm.
- Pilsētas pašvaldības iestāde vai organizēta aglomerācija var būt iesaistīta tikai vienā projekta priekšlikumā saskaņā ar katru uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus (arī tad, ja šie projektu priekšlikumi tiek iesniegti par dažādām tēmām vienā un tajā pašā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus). Šis noteikums attiecas arī uz saistītajām pilsētas pašvaldības iestādēm (pašvaldība var būt iesaistīta tikai vienā projekta priekšlikumā neatkarīgi no tā, vai tā ir galvenā pilsētas pašvaldības iestāde vai saistītā pilsētas pašvaldības iestāde).
- Pilsētas pašvaldības iestādes, kas jau saņem atbalstu apstiprinātā projektā saskaņā ar iniciatīvu *UIA* iepriekšējā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā, nevar iesniegt jaunu pieteikuma veidlapu par to pašu tēmu visā šīs iniciatīvas darbības laikā.

Aģentūras un uzņēmumi (piemēram, enerģijas/atkritumu pārvaldības, ekonomiskās attīstības, tūrisma veicināšanas un citās jomās), kas pilnīgi vai daļēji pieder pašvaldībai/pilsētas padomei, netiek uzskatīti par vietējām administratīvajām vienībām, tāpēc nevar tikt atzīti par atbilstīgām pilsētas pašvaldības iestādēm. Taču šīs organizācijas var būt iesaistītas partnerībā kā piegādes partneri (sīkāka informācija par piegādes partneru lomu un pienākumiem ir sniegta šī darba uzdevuma 5.1. sadaļā, kā arī *UIA* pamatnostādņu 2.1. sadaļā).

Kā minēts iepriekšējos punktos, *UIA* PS par galveno rīku, lai pārbaudītu atbilstību atbilstības kritērijiem, izmantos izklājlapas **atbilstības tabulu LAU2-NUTS2010, EU28 (2012)**. Tāpēc pretendentiem tiek stingri ieteikts pirms pieteikuma veidlapas aizpildīšanas pārbaudīt izklājlapu un veikt atbilstības pašnovērtējumu.

Ja ir nepilnības, nekonsekvence vai rodas šaubas par *Eurostat* izklājlapā iekļauto datu interpretāciju, pretendentiem tiek stingri ieteikts pirms pieteikuma veidlapas aizpildīšanas un iesniegšanas sazināties ar *UIA* PS.

Ja atbilstības pārbaudes veikšanas laikā nav skaidrs, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst atbilstīga kandidāta statusam, *UIA* PS atbilstības noteikšanai sazināsies ar attiecīgajiem partneriem, tostarp *Eurostat*.

3. Trešā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tematiskais segums

Komisija ir nolēmusi tēmas, kuras pilsētas pašvaldības iestādes var risināt ar iniciatīvas *UIA* palīdzību, cieši saskaņot ar tēmām, kas ir noteiktas ES pilsētprogrammas satvarā.

Turklāt katrā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus iniciatīvai *UIA* tiks ietverts ierobežots tēmu skaits.

Trešajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus pieteikuma iesniedzēji var iesniegt projektu priekšlikumus par tālāk minētajām tēmām.

- Pielāgošanās klimata pārmaiņām
- Gaisa kvalitāte
- Mājokļu apgāde
- Darba vietas un prasmes vietējā ekonomikā

Pilsētas pašvaldības iestādes, kas iesniedz pieteikumus saskaņā ar *UIA* uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, tiek lūgtas izvēlēties tikai vienu no ierosinātajām tēmām. Tomēr, tā kā efektīvai identificēto problēmu risināšanai jāizstrādā integrēta pieeja, pieteikuma veidlapā pretendentiem ir iespēja aprakstīt saistību ar citām tēmām un politikas jomām un to ārējo ietekmi.

Kā jau minēts, Komisija vēlas saņemt projektus, kuros tiek piedāvāti radoši, novatoriski un ilgtspējīgi risinājumi dažādām identificētajām problēmām. Tā kā *UIA* būs arī jaunu ideju laboratorija, Komisija vēlas iedrošināt veikt jaunus eksperimentus, kuru pamatā ir dažādās jomās gūtā pieredze. Tādēļ Komisija ir centusies pārāk stingri nenoteikt iesniedzamo projektu veidus.

Projektam kopumā ir jāatbalsta ERAF tematiskie mērķi un ieguldījumu prioritātes. Taču *UIA* projekti, kas sekmē 8.–10. tematisko mērķu īstenošanu (t. i., ir vairāk koncentrēti uz sociālo aspektu), var saņemt atbalstu, ja izpildās tālāk minētie nosacījumi.

- Projekta laikā iegūtās zināšanas var uzskatīt par efektīvu ieguldījumu ERAF tematisko mērķu un ieguldījumu prioritāšu īstenošanā.
- Projekts nav pārāk koncentrēts uz darbību, kas vairāk attiecas uz Eiropas Sociālo fondu (ESF).

Jāpatur prātā, ka projektu priekšlikumu atlases un projektu īstenošanas laikā ārkārtīgi svarīga ir papildināmība un sinerģija ar citām Savienības finansējuma programmām un politiku.

Lemjot par to, kurus projektus atbalstīt, iniciatīvas *UIA* Atlases komiteja centīsies novērst jebkādu dublēšanos.

Tālākajās sadaļās ir sīki aprakstītas visas četras *UIA* trešā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tēmas.

3.1 PIELĀGOŠANĀS KLIMATA PĀRMAIŅĀM

Tēmu vispārējā definīcija un konteksts

Lielpilsētas ir inovācijas un izaugsmes centri, un Eiropas ekonomiskās attīstības dzinējspēks. Tajās dzīvo aptuveni 75 % iedzīvotāju un tiek patērēts ap 80 % Eiropā saražotās enerģijas, turklāt paredzams, ka šī tendence pieņemsies spēkā. Taču lielpilsētas ir arī lielākās klimata pārmaiņu veicinātājas, ģenerējot ievērojamas siltumnīcas efekta gāzu emisijas (piem., enerģijas ražošana, transportlīdzekļi, rūpniecība un biomasas lietojums). Vienlaikus lielpilsētas un pilsētas ir ārkārtīgi pakļautas klimata pārmaiņu ietekmei: karstums, plūdi, ūdens trūkums un sausums var ietekmēt pilsētas iedzīvotāju veselību, infrastruktūru, vietējo ekonomiku un dzīves kvalitāti. Pēdējo trīs dekāžu laikā Eiropa ir pieredzējusi ekstremālu laikapstākļu pieaugumu par 60%. Efektīva rīcība klimata jautājumos nodrošina ne tikai pielāgojamību klimata ietekmei, bet arī nozīmīgus pilsētu teritoriju ieguvumus dzīves kvalitātes, uzlabotas sabiedrības veselības, izmaksu ietaupījumu, kā arī darbavietu radīšanas izpratnē.

Pilsētu pašvaldības iestāžu nozīme un loma

Spējai sagatavoties klimata pārmaiņu ietekmei un reaģēt uz to vietējā līmenī ir izšķiroša nozīme. Pilsētu pašvaldības iestādēm ir katalizatora loma, apvienojot savā jurisdikcijā esošos dalībniekus, lai kopīgi izstrādātu teritoriālās attīstības politikas un stratēģijas arī nelielu un attālu teritoriju kontekstā (piem., salu vai attālāko reģionu pilsētu gadījumā). Pilsētu pašvaldības iestādēm jāuzņemas vadošā loma tādas politikas veidošanā, kas atbilstu iedzīvotāju vajadzībām un piesaistītu investīcijas ekonomikas attīstībai.

Neaizsargātība pret klimata pārmaiņām bieži ir saistīta ar cilvēku rīcību, piemēram, risinot riskam pakļautās jomas vai neatbilstīgi plānojot vai īstenojot būvprojektus. Piemēram, augsnes segums mājokļiem, ceļiem un autostāvvietām (augšņu blīvēšana) palielina saules enerģijas absorbciju un paaugstina pilsētvides temperatūru (tā dēvēto "pilsētas siltuma salu efektu"). Vienlaikus tiek samazināta dabīgā drenāža, kas jo īpaši pamatīgo lietusgāžu laikā var izraisīt pilsētu applūšanu.

Izmantojot piemērotu un elastīgu pilsētvides plānojumu, klimata pārmaiņu ietekmi var samazināt, piemēram, izmantojot zaļo infrastruktūru, tādu kā meži, parki, mitrāji, zaļās sienas un jumti. Šādas pieejas rosina arī ievērojamus līdziegumus, tostarp uzlabotu gaisa kvalitāti, bioloģiskās daudzveidības atbalstu un uzlabotu dzīves kvalitāti, kā arī nodarbinātības iespējas.

Eiropas Savienība šajos centienos atbalsta lielpilsētas, izmantojot vairākus satvarus. ES klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģija (2013. gads) nodrošina satvaru un mehānismus, kā uzlabot visu dalībnieku sagatavotību, lai risinātu pašreizējās un turpmākās klimata pārmaiņu ietekmes problēmas. Pilsētu līmenī stratēģija veicina vietējo pašvaldību iestāžu spējas pielāgoties nenovēršamajai klimata pārmaiņu ietekmei. Pilsētas mēru pakts klimata un enerģētikas jomā nodrošina satvaru, kas palīdz veidot ilgtspējīgākas un pielāgojamākas pilsētas. Tas izriet no lielpilsētu un pilsētu teritoriju svarīgās lomas, īstenojot Parīzes Klimata nolīgumu, virzoties uz zemu oglekļa izmešu līmeni un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību.

Ir daudz izcilu piemēru par pilsētām, kas visā Eiropā īsteno vērienīgus pasākumus klimata pārmaiņu jomā. Pilsētas [mēru pakts](#) ir konkrētu pētījumu un labākās prakses paraugu apkopojums par pilsētām un pašvaldībām, kas īsteno klimata pārmaiņu mazināšanas un pielāgošanās pasākumus.

Uzvednes pilsētu pašvaldību iestādēm

Būtiskākā pilsētu pašvaldības iestāžu vajadzība ir pielāgošanās risinājumu identificēšana, apvienojot ilgtspējīgas attīstības virzību ar taisnīgiem un ētiskiem rezultātiem.

Pilsētu pašvaldības iestādēm jāveido atbilstīga pielāgošanās virzība, ņemot vērā vajadzīgās aizsardzības raksturu, laiku, veidu un līmeni: darbībām jāvērs uzmanība uz pielāgošanos, lai novērtētu

pieaugošo izpratni par faktoriem, kas ietekmē lēmumu pieņemšanu un to, vai un kā lēmumi tiek īstenoti. Jāņem vērā institucionālie, ekonomiskie un sociālie šķēršļi, kas saistīti ar pielāgošanās pasākumu īstenošanu (pretošanās pārmaiņām vai sociāla pieņemšana). Pilsētu plānošanai uzlabotas pilsētu pārvaldības nolūkā jāpalīdz mazināt nevienlīdzību un nabadzību, vienlaikus veicinot atbilstīgas klimata un zemes izmantošanas politikas izstrādi.

Pārāk stingri nenosakot iesniedzamo projektu veidus, pilsētas tiek aicinātas apsvērt jo īpaši tālāk minētās tēmas un problēmas.

- Inovatīvi un integrēti klimata un neaizsargātības novērtējumi, plūdu/karstuma riska pārvaldības plāni, pilsētu spēju veidošana un informācijas apmaiņa reģionālā vai valsts mērogā
- Projekti, kas vērsti uz inovatīviem un integrētiem, uz dabas resursiem balstītiem ūdens apsaimniekošanas risinājumiem (plūdu apsaimniekošana un ūdens aizture) un zaļās un zilās infrastruktūras (meži, parki, mitrāji, zaļās sienas/jumti, palienes) izveidi
- Klimata pārmaiņu ziņā elastīgu pilsētu infrastruktūru veicināšana: uzlabota ūdens aizture, pilsētas drenāža, kanalizācijas sistēmas, būvstandarti
- Projekti, kuru mērķis ir atbalstīt labas pārvaldības struktūras un pieejas, veicinot augšupejošu pielāgojamību un iespēju veidošanu kaimiņattiecību un kopienu līmenī. Galvenās uzmanības vēršana uz pastiprinātu koordināciju kā vertikālā (daudzlīmeņu pārvaldība), tā horizontālā (vairāku ieinteresēto personu pārvaldība) līmenī; reģionāla koordinācija starp vietējām pašvaldības iestādēm, lai risinātu liela mēroga vai pārrobežu klimata riskus
- Pilsoņu iesaistīšana/līdzdalība pilsētu pielāgošanās projektos; sabiedrības informētības kāpināšana par apdraudējumiem, kas saistīti ar klimatu; finansēšanas mehānismu izstrādāšana, lai pastiprinātu ieguldījumus ar risku neitrālu aizsardzību.

3.2 GAISA KVALITĀTE

Tēmu vispārējā definīcija un konteksts

Neraugoties uz ievērojamo progresu pēdējās desmitgadēs, apkārtējā gaisa piesārņojums joprojām ir viens no ES nāves cēloņiem, kas katru gadu Eiropas Savienībā izraisa apmēram 400 000 priekšlaicīgas nāves gadījumu paaugstinātā smalko daļiņu, slāpekļa dioksīda un ozona līmeņa dēļ. Gaisa piesārņojums turpina kaitēt arī ekosistēmām, jo vairāk nekā puse ES teritorijas ir pakļauta pārmērīgai slāpekļa izgulsnēšanai (eitrofikācijai) un ozona koncentrācijai. Tas samazina bioloģisko daudzveidību, ražu un rada citus materiālus zaudējumus.

ES vides politikas uzmanības centrā ir tīra gaisa politikas satvara izstrāde un īstenošana, kas nostiprina valsts, reģionālo un vietējo politiku attiecībā uz tiem gaisa kvalitātes problēmas aspektiem, kurus dalībvalstis nevar efektīvi vai lietderīgi atrisināt pašas saviem spēkiem. Tāpat ES politiku mērķis ir īstenot Eiropas Savienības starptautiskās saistības gaisa piesārņojuma jomā un iestrādāt vides aizsardzības prasības, piemēram, rūpniecības, enerģētikas, transporta un lauksaimniecības sektoros.

Skaitļi, kas ilustrē apkārtējā gaisa piesārņojuma nozīmīgumu un pamatojumu, ir atrodamā vietnē http://ec.europa.eu/environment/air/cleaner_air/index.html

ES pilsētu darba kārtības partnerība "gaisa kvalitātes" jomā ir vērsta uz to, lai uzlabotu gaisa kvalitāti lielpilsētās un mainītu "veselīgas pilsētas" prioritāti vietējā, valsts un ES darba kārtībā⁷

Pilsētu pašvaldības iestāžu nozīme un loma

Pilsētu pašvaldības iestādes vislabāk spēj īstenot pasākumus, jo zina vietējo situāciju un kontrolē vairākus instrumentus, piemēram, pilsētplānošanu, infrastruktūru/satiksmes pārvaldību, mājokļu būvniecības atļaujas, autostāvvietu politiku utt., kas sniedz tām iespēju vadīt un veicināt inovatīvus risinājumus. Tās parasti kontrolē vietējos budžetus un nodarbina personālu, kam būs jāveic jebkādi īstenošanas darbi un jāizvēlas vai jāpiemēro pasākumi smoga epizožu vai ilgtermiņa gaisa kvalitātes plānu gadījumā.

Daudzās dalībvalstīs pilsētu pašvaldības iestādes vai nu atbild par oficiālu gaisa kvalitātes plānu izstrādi, īstenošanu un novērtēšanu saskaņā ar direktīvu 2008/50/EK, vai par pilsētu gaisa kvalitātes plāniem, kas saistīti ar oficiāliem reģionālajiem gaisa kvalitātes plāniem saskaņā ar direktīvu 2008/50/EK. Pat tad, ja pastāv oficiāli reģionāli gaisa kvalitātes plāni, pilsētām bieži ir liela nozīme, jo tās parasti ir reģiona lielais ekonomiskais centrs ar iedzīvotāju, satiksmes un rūpniecības koncentrāciju. Neraugoties uz gaisa kvalitātes rīcības plāniem, PM un NO₂ pārsniegšana daudzās pilsētās joprojām liecina, ka nepieciešami inovatīvi risinājumi un pieejas uzlabojumi: labāk jāizprot, kur un kad var rasties gaisa piesārņojuma problēmas un kā inovatīvi risinājumi var dot savu ieguldījumu risinājumos.

Uzvednes pilsētu pašvaldību iestādēm

Jāuzsver, ka veselīgu dzīves veidu un pilsētu gaisa kvalitāti var uzlabot, samazinot attiecīgo gaisa piesārņotāju emisijas avotus vai to ierosinātājus. Pilsētas gaisa kvalitāti ietekmē ne tikai pilsētvides avoti (t. i., satiksme, vietējā apkure, rūpniecība), bet arī avoti, kas atrodas ārpus pilsētas. Šo tā saukto fona gaisa kvalitāti veido/ietekmē emisijas, kas rodas no ārpuspilsētu izmešu avotiem, piemēram, no

⁷ <https://ec.europa.eu/futurium/en/air-quality>

lauksaimniecības, (iekšzemes) kuģniecības, dabīgiem avotiem un emisijām attālos (pilsētu) apgabalos. Lai pieņemtu lēmumus par to, kuru pilsētvidē esošu avotu ieteicamāk (izmaksu ziņā efektīvāk) atvieglot, ir vajadzīgi labi dati par fona avotiem (kas nosaka fona koncentrāciju un pilsētas pašas ieguldījumu gaisa kvalitātē). Turklāt gaisa piesārņojums pilsētvidē nav viendabīgs. Jebkurā pilsētvidē rodas karstpunkti, kas var būt saistīti ar dažādiem avotiem. Augstas izšķirtspējas modelēšana var palīdzēt identificēt šos karstpunktus un sniegt daudz precīzāku un izmaksu ziņā efektīvāku pasākumu iespēju, kas vislabāk atbilst šai mikrovidei.

Nosakot inovatīvus risinājumus, pilsētu pašvaldības iestādes tiek aicinātas ņemt vērā un pamatoties uz gūto pieredzi, kā aprakstīts Eiropas Vides aģentūras ziņojumā⁸ par gaisa programmu izpildi 12 pilsētās, un no projektiem, kas veikti saskaņā ar programmu LIFE⁹.

Pārāk stingri nenosakot iesniedzamo projektu veidus, pilsētas tiek aicinātas apsvērt jo īpaši tālāk minētās tēmas un problēmas.

- izstrādāt un testēt instrumentus, lai izveidotu labāku gaisa piesārņojuma avotu uzskaiti, un augstas izšķirtspējas modelēšanas instrumentus, lai noteiktu pilsētu gaisa piesārņojuma karstpunktus;
- sekmēt mazu emisiju vai bezemisiju transporta veidus, piemēram, tīrākas degvielas mobilitāti, labāku savienojumu ar sabiedrisko transportu, instrumentus dažādiem transporta režīmiem, inovatīvas modalitātes iespējas, piemēram, e-velosipēdi, kravas velosipēdi vai automobiļu koplietošana;
- veselīgus projektus sabiedriskajās zonās, kas veicina riteņbraukšanu un pastaigāšanu;
- Citizen Science (gaisa kvalitātes mērīšana ar mazām, bet pietiekami precīzām mērīšanas ierīcēm, lai izveidotu lielu pilsētas datu kopu par gaisa kvalitāti, nosakot vietējos karstpunktus);
- uzvedības maiņa un sabiedriskas līdzdalības projekti (piem., viedākas laboratorijas);
- uz dabu balstīti risinājumi pilsētās (piem., koki un augi gaisa kvalitātes uzlabošanai, tomēr pamatojoties uz pierādījumiem par priekšrocībām gaisa kvalitātes jomā);
- inovatīvi vietējie un reģionālie finansēšanas mehānismi (nodokļi, VPP u.c.), kas vēl vairāk stimulē mazu emisiju risinājumu pieņemšanu no iedzīvotāju (mobilitāte un mājokļi) un no rūpniecības nozaru puses;
- inovatīvas pieejas politikas/politisko šķēršļu likvidēšanā, lai sekmētu uz inovācijām balstītu risinājumu/tehnoloģiju ieviešanu, lai uzlabotu gaisa kvalitāti.

⁸ <https://www.eea.europa.eu/publications/air-implementation-pilot-2013>

⁹ <http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/lifefocus/documents/airquality.pdf>

3.3 MĀJOKĻU APGĀDE

Tēmu vispārējā definīcija un konteksts

Mājokļi ir galvenā pilsētu ekonomiskās izaugsmes un iedzīvotāju labklājības infrastruktūra. Tomēr lielākajā daļā Eiropas valstu atbilstīga labas kvalitātes mājokļu fonda trūkums joprojām ir pastāvoša problēma. Pēdējās desmitgades laikā mājokļu pieejamības pasliktināšanās, bezpajumtniecība, sociālā un mājokļu polarizācija un jaunas mājokļu zaudēšanas formas valstu politikā rada aizvien pieaugošas bažas.

Vairākām ES līmeņa politikām ir būtiska ietekme uz mājokļu apgādi, un šajā jomā tiek sniegts atbalsts (piem., ES sociālās politikas programma, enerģētikas, rūpniecības un vides politikas, reģionālās un pilsētu politikas, vienotais tirgus, valsts atbalsts). Tomēr tieši valstu valdības izstrādā savas mājokļu apgādes politikas. Daudziem nākas saskarties ar līdzīgām problēmām: kā atjaunot mājokļu fondus, plānot un veicināt [ilgtspējīgu attīstību](#), kā cīnīties pret pilsētu izplešanos, kā palīdzēt jaunām un nelabvēlīgākā situācijā esošām grupām ar mājokļiem un kā veicināt energoefektivitāti māju īpašnieku vidū.

2015. gadā 11,3 % no ES 28 dalībvalstu iedzīvotājiem dzīvoja mājokļos, kas tērēja vairāk par 40 % no [viņu rīcībā esošajiem ienēsumiem](#) par mājokli¹⁰. Gandrīz 11 % no ES iedzīvotājiem ir situācijā, kurā viņu saimniecības nevar atļauties atbilstīgu apkuri par pieņemamām izmaksām. 2012. gadā tika lēsts, ka šāda situācija ietekmē aptuveni 54 miljonus cilvēku Eiropā. Problēmas mērogs ir saistīts ar enerģijas cenu pieaugumu, maziem ienākumiem un energoefektivitātes ziņā neapmierinošiem mājokļiem, un tā ir īpaši izplatīta parādība Centrālajā Austrumeiropā un Dienvideiropā.¹¹ Laika posmā no 2009. gada līdz 2012. gadam jaunu sociālo māju būvniecība ir samazinājusies, taču mājokļu skaits gaidīšanas sarakstos turpina pieaugt: BE no 140 000 līdz 186 000, FR no 1,2 līdz 1,7 miljoniem, IT no 600 000 līdz 650 000. Turklāt visā ES turpina pieaugt bezpajumtnieku skaits¹².

Pilsētu pašvaldības iestāžu nozīme un loma

Mājokļu politika pirms globālās finanšu krīzes radīja pilsētām un vietējām pašvaldības iestādēm sarežģītu situāciju. Viņu finansējums un atbildība par mājokļu nodrošināšanu kopš 1980. gadiem ir sistemātiski samazinājusies. Nesēnās mājokļu politikas maiņas starptautiskā mērogā (skat. UNECE,

¹⁰ Eurostat

¹¹ Enerģijas nabadzība var ietekmēt gandrīz 11% ES iedzīvotāju: <https://ec.europa.eu/energy/en/news/energy-poverty-may-affect-nearly-11-eu-population>

¹² Feantsa, The Second Overview of Housing Exclusion in Europe 2017: <http://www.feantsa.org/en/report/2017/03/21/the-second-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2017>

2015) rezultātā, atbildībai par mājokļiem pārejot no centrālās valdības pie vietējām pašvaldības iestādēm, pilsētās atkal arvien vairāk tiek prasīts finansēt, pārvaldīt un izplatīt dzīvojamā fonda aktīvus. Šīs izmaiņas dod pilsētām iespēju veidot inovatīvus mājokļu risinājumus, kas piemēroti mājokļu tirgu realitātei pēc krīzes.

Tādēļ pilsētām ir būtiska loma mājokļu nodrošināšanā un rehabilitācijā, vienlaikus strādājot radoši ar visu veidu mājokļu nodrošinātājiem, privātiem, valsts un kopienu (pieredze rāda, ka paļaušanās uz vienu sektoru mājokļu nodrošināšanā ir radījusi niecīgus rezultātus), un veicinot ilgtspējīgu zemes lietojumu.

Viens no galvenajiem izaicinājumiem, ar ko pilsētas tiek aicinātas risināt situāciju pēc ekonomikas un finanšu krīzes, ir piekļuve mājokļiem par pieņemamu cenu. Kopumā pilsētās trūkst pieejamu un sociālu mājokļu visās dzīvesvietās, savukārt daži cieš no mājokļu neapdzīvotības un grūstoša mājokļu fonda. Skarto pilsētu teritoriju piemēri:

- Metropoles teritorijas ar intensīviem mājokļu tirgiem, kur pieprasījums pēc mājokļiem pieaug, mājokļu cenas ir uzpūstas un mājokļu pieejamība ievērojami samazinājusies plašam ienākumu grupu klāstam (no maziem ienākumiem līdz vidējiem un vidēji augstiem ienākumiem) un viņu dažādajām vajadzībām.
- Apkaimes, kurās iedzīvotāji nevar atļauties ieguldīt un/vai segt izdevumus par komunālajiem pakalpojumiem.
- Sarūkošas pilsētas un teritorijas ar mazu mājokļu pieprasījumu (t. i., apgabali ar pieaugošu neaizņemto mājokļu skaitu un tukšiem mājokļiem).

Vēl viens izaicinājums jautājumu risināšanā ir sabiedrības neaizsargātās grupas, kurām ir īpašas grūtības piekļūt sociāliem mājokļiem un mājokļiem par pieņemamu cenu, piemēram, gados vecākiem cilvēkiem, vientuļiem vecākiem, cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, bezpajumtniekiem, ilgstošiem bezdarbniekiem, jauniešiem, kuri atstāj aprūpes iestādes, romiem, migrantiem u. c. Īpaši šajās jomās darbībām jābūt saistītām ar attiecīgiem atbalsta pasākumiem (izglītība, veselības aizsardzība, sociālie jautājumi, nodarbinātība, drošība, desegregācija u. tml.).

Uzvednes pilsētu pašvaldības iestādēm

Pārāk stingri nenosakot iesniedzamo projektu veidus, pilsētas tiek aicinātas apsvērt jo īpaši tālāk minētās tēmas un problēmas.

Ņemot vērā mājokļu problēmas, ar kādām saskaras pilsētas, ir svarīgi atjaunot atbildīgas mājokļu būvniecības un mājokļu patēriņa sistēmas, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar pilsētu augšanu un sarukšanu, kā arī ar nelabvēlīgiem pilsētas apvidiem. Atbildīgām mājokļu sistēmām:

1. Jāsniedz ekonomisks labums, piem.:

- jāpalielina mājokļu pieejamība;
- jāpalielina energoefektivitāte, jāsamazina CO2 emisijas;
- jāveicina efektīvs un ilgtspējīgs zemes gabalu lietojums un jānovērš pilsētu izplešanās;
- vietējas darba vietas;
- inovatīvas finansēšanas shēmas ar sabiedriskas-privātas partnerības starpniecību.

2. Jāierobežo atkritumi, izmantojot:

- efektīvu resursu lietojumu;
- mājokļu otrreizēju pārstrādājamību;
- degradēto teritoriju atjaunošanu;
- mājokļu atjaunošanu.

3. Jāveicina uz cilvēkiem orientēti risinājumi, tādi kā:

- labāka piekļuve mājokļiem par pieņemamu cenu, kvalitatīviem mājokļiem un sociālajiem mājokļiem;
- mājokļu risinājumi, kas atbilst dzīves gaitai;
- demogrāfisko un sociālo tendenču atspoguļojums;
- sadarbības mājokļi;
- desegregācija, sociālās un fiziskās izolācijas atšķirības likvidēšana starp dažādām sabiedrības grupām;
- neparedzētu ģentrifikācijas (piemēram, izlikšanas) seku novēršana;
- neaizsargāto grupu īpašās vajadzības.

Pilsētu iekļaušanās mājokļu sistēmās veicina mājokļu produktus un izveidotu vidi, kas ir estētiska un iespējami lielā mērā izmantojama ikvienam neatkarīgi no vecuma, dzimuma, tautības vai etniskās izcelsmes.

Vispārējie principi:

- Novērtēt īpašās vietējās vajadzības un atbilstīgi reaģēt.
- Nodrošināt integrētu pieeju, lai darbība būtu savstarpēji saistīta ar citiem atbilstīgiem pasākumiem un attiecīgi sasniegtu labākus kopējos rezultātus.
- Pasākumiem nedrīkst būt nekādas diskriminējošas un atdalošas ietekmes.

- Aktīvi ierobežot uztverto konkurenci attiecībā uz tirgus daļu starp dažādiem mājokļu nodrošinātājiem (piem., privāto un publisko), lai veicinātu sociāli jauktu un dzīvesvietas ziņā jauktu mājokļu būvniecību un patēriņu.
- Jānodrošina darbības ilgtspējība pēc projekta īstenošanas termiņa.
- Rīcībā par labu neaizsargātām grupām iesaistīt sabiedrību pasākuma sagatavošanā, izstrādē (un, ja nepieciešams, īstenošanā).

3.4 DARBA VIETAS UN PRASMES VIETĒJĀ EKONOMIKĀ

Tēmu vispārējā definīcija un konteksts

Darbavietu radīšana ir viena no ES galvenajām prioritātēm. Tas nav pārsteidzoši, ja uzskata, ka, lai gan bezdarba līmenis pēdējā laikā ir samazinājies, 2017. gada maijā 19 092 miljoni vīriešu un sieviešu bija bezdarbnieki, daudzi no tiem vecuma grupās, kas parasti būtu visproduktīvākie un iesaistīti veselīgas, pārtikušas sabiedrības veidošanā.

Jaunu prasmju programma Eiropai (2016) atkārtoti norāda uz to, cik svarīgi ir radīt darbavietas un paaugstināt Eiropas darbaspēka kvalitāti. Tajā pašā laikā Eiropas sociālo tiesību pīlārs (2017) cenšas panākt taisnīgākus darba apstākļus un nostiprināt sociālo dimensiju nodarbinātības politikas jomā.

ES pilsētvides darba kārtības partnerības "Darbs un prasmes vietējā ekonomikā" uzmanības centrā ir vietējās ekonomikas sekmēšana, palielinot darbaspēka spējas un prasmes un nodrošinot labvēlīgus priekšnoteikumus uzņēmējdarbības attīstībai un darba vietu radīšanai, pamatojoties uz atšķirīgām vietējām īpatnībām.

Pilsētu pašvaldības iestāžu nozīme un loma

ES pakāpeniski iznākot no ekonomiskās krīzes, jāatceras, ka vairāk nekā divas trešdaļas ES darbaspēka dzīvo pilsētās un ka pilsētu aglomerācijas ir galvenais inovāciju, konkurētspējas un ekonomiskās izaugsmes virzītājspēks visā Eiropā. Tādēļ pilsētām ir galvenā loma, veidojot un atbalstot piemērotus inovatīvu ieguldījumu apstākļus, kas saviem iedzīvotājiem nodrošina vairāk un labākas darba vietas.

Plānotie projekti vēl nav definēti sīkāk, bet projektu, kas jau ir apstiprināts pirmajā UIA uzaicinājumā, un URBACT ziņojumu "Vairāk darbavietu: labākas pilsētas" var izmantot iedvesmai, jo tajā izklāstīti daži pasākumi, kādus pilsētu pašvaldības iestādes var veikt, lai sekmētu izaugsmi un darba vietas.

Uzvednes pilsētu pašvaldības iestādēm

Neuzspiežot paredzēto projektu veidus, pilsētas tiek aicinātas apsvērt prioritārās tēmas, kas noteiktas ES pilsētvides darba kārtības partnerības rokasgrāmatas "Darba vietas un prasmes vietējā ekonomikā" [orientējošajā dokumentā](#)¹³, kā arī šādas tēmas un jautājumus:

- Vietējo piegādes ķēžu stiprināšana, lai palīdzētu vietējai ekonomikai gūt labumu no vietējā tirgus un aktīvi iesaistīties vietējo uzņēmumu, to ieinteresēto personu attiecību un vietējo un plašāku tirgus iespēju izveidē.
- MVU atbalstīšana, nodrošinot inovatīvus risinājumus savām galvenajām problēmām un uzlabojot to savstarpējo savienojamību ar plašākiem tirgiem.
- Pilnveidotas uzņēmējdarbības kultūras attīstīšana un inovatīvu uzņēmumu un sociālo uzņēmumu izveides sekmēšana, veicinot labvēlīgas vietējās ekosistēmas, tostarp izmantojot "uzņēmējdarbības inkubatorus".
- Pilsētu pārejas iespējošana nākamajā ekonomikas līmenī, kura pamatā ir zināšanas, ilgtspējīga enerģija, digitālās platformas un vairāk lokalizētas un cirkulāras ražošanas formas.
- Pētniecības un attīstības rosināšana, komercializējot zinātnisko pētījumu un attīstības rezultātus, sadarbojoties uzņēmējiem un zinātnes un pētniecības kopienām.
- Mērķis ir augsti kvalificēts darbaspēks, kura rīcībā ir atbilstīgas prasmes, lai veicinātu lielāku ražīgumu, radošumu un inovācijas.
- Iekļaujošu darba tirgu nodrošināšana, garantējot vienlīdzīgas iespējas visiem, tostarp atstumtām un neaizsargātām grupām.

Turklāt Eiropas Komisija atzīst, ka pilsētām jāpārvalda savi darba tirgi, lai nodrošinātu labu atbilstību pieprasījumam (pieejamajām darbavietām) un piedāvājumam (cilvēkiem, kuri tās vēlas), lai gūtu vislielāko labumu no ekonomiskās izaugsmes. Būtiski ir uzlabot prasmju līmeni un labāk prognozēt darba tirgus vajadzības, jo cilvēkiem jāiegūst vajadzīgās prasmes, lai konkurētspējīgs darba devējs to izmantotu ilgtermiņā. Sadarbība ar izglītības iestādēm, lai atbilstu to mācībai, ievērojot attīstošas darba tirgus vajadzības, stimulētu pieprasījumu pēc prasmēm, sadarbotos ar izglītības iestādēm un darba devējiem, lai jau iepriekš noteikti izzinātu nepieciešamās prasmes, vienlaikus veicinot ieguldījumus jaunās prasmēs, – arī tie ir elementi, ko varētu piedāvāt pilsētu veikto pasākumu ietvaros.

4. Finansējuma princips

Kopējo izmaksu princips

¹³ <https://ec.europa.eu/futurium/en/content/jobs-and-skills-local-economy-orientation-paper>

Iniciatīva *UIA* ievēro “kopējo izmaksu” principu. Projektu līdzfinansē ERAF, nepārsniedzot 80 % no attaisnotajām izmaksām. Katram partnerim, kas saņem ERAF līdzekļus, ir jānodrošina publiskā vai privātā sektora ieguldījums budžetā (vismaz 20 % apmērā) no saviem līdzekļiem vai citiem avotiem. Partneru ieguldījums var būt naudā un/vai natūrā. Jāņem vērā, ka neapmaksāts brīvprātīgais darbs nav atbilstīgs saskaņā ar *UIA* atbilstības noteikumiem, bet darbinieki, kas saņem atlīdzību, tiek uzskatīti par ieguldījumu naudā.

ERAF maksājumi

UIA maksājumu shēmas pamatā galvenokārt ir ERAF avansa maksājumu princips¹⁴ un arī faktisko izmaksu atlīdzināšanas princips (tostarp vienotās likmes).¹⁵

- Pirmo ERAF avansa maksājumu, kas atbilst 50 % no ERAF subsīdijas, (galvenā) pilsētas pašvaldības iestāde saņem 90 dienu laikā pēc Subsīdiju līguma (un vajadzības gadījumā arī partnerības nolīguma) parakstīšanas. Šajā pirmajā avansa maksājumā ietilpst arī vienreizējs maksājums sagatavošanās izmaksu segšanai (nepārsniedzot EUR 16 000 no ERAF līdzekļiem).
- Otro ERAF avansa maksājumu, kas atbilst 30 % no ERAF subsīdijas, (galvenā) pilsētas pašvaldības iestāde saņem pēc tam, kad ir iesniegts un apstiprināts starpposma progresa ziņojums, kurā ietverta projekta izdevumu revīzija, ko veicis pirmā līmeņa revidents. Ziņojumā norādītajiem izdevumiem jābūt vismaz 70 % no priekšfinansējuma pirmās iemaksas (atbilst 35 % no kopējā projekta budžeta).
- Trešais ERAF maksājums, kas atbilst 20 % no ERAF subsīdijas (mīnus vienreizējais maksājums, kas paredzēts projekta slēgšanai un zināšanu nodošanai), (galvenajai) pilsētas pašvaldības iestādei tiek veikts pēc tam, kad ir iesniegts un apstiprināts galīgais progresa ziņojums. Šajā ziņojumā, kuru iesniedz ne vēlāk kā 3 mēnešus pēc projekta beigu datuma, ir ietverta projekta galīgo izdevumu revīzija, ko veicis pirmā līmeņa revidents. Svarīgi ir ņemt vērā, ka trešā maksājuma pamatā vairs nav avansa maksājuma princips, bet faktisko izmaksu atlīdzināšanas princips. Tāpēc projekta partneriem projekta īstenošanas pēdējā posmā ir iepriekš jāfinansē savi izdevumi.
- Noslēguma maksājums (galvenajai) pilsētas pašvaldības iestādei tiek veikts pēc tam, kad ir iesniegts un apstiprināts gala kvalitātes ziņojums (to iesniedz ne vēlāk kā vienu gadu pēc

¹⁴ Kā noteikts deleģēšanas līgumā, kas 2015. gadā noslēgts starp Eiropas Komisiju un Odefransas reģionu (bijušo Ziemeļfrancijas Padekalē)

¹⁵ Turpat

projekta beigu datuma). Maksājuma summa nepārsniedz EUR 12 000 no ERAF līdzekļiem un ietver projekta slēgšanas posmu un zināšanu nodošanu.

5. Projekta izstrāde un attīstība

5.1. Partnerība iniciatīvā *Urban Innovative Actions*

Pieteikuma veidlapu *UIA* uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā var iesniegt tikai atbilstīgās pilsētas pašvaldības iestādes, kas definētas Deleģētā akta 2. pantā.

Tomēr iniciatīvas *UIA* satvarā ir paredzēts, ka pilsētas pašvaldības iestādes izveido spēcīgu vietējo partnerību ar atbilstošiem papildu partneriem. Visiem partneriem jābūt no ES. *UIA* projektā partnerība var ietvert (galveno) pilsētas pašvaldības iestādi, saistītās pilsētas pašvaldības iestādes un piegādes partnerus. Plašākas ieinteresēto personu grupas nav daļa no partnerības, taču arī tām jābūt iesaistītām projektā.

- **Pilsētas pašvaldības iestāde (vai galvenā pilsētas pašvaldības iestāde gadījumā, ja projektu iesniedz vairākas pilsētas pašvaldības iestādes).** Iniciatīvas *UIA* funkcijas nodrošina pilsētas pašvaldības iestāde, kas ir atbildīga par vispārējo visa projekta īstenošanu un vadību. (Galvenā) pilsētas pašvaldības iestāde noslēdz Subsīdiu līgumu ar pilnvaroto vienību un saņem ERAF līdzekļus, kas ir jāsadala ar citiem partneriem (saistītajām pilsētas pašvaldības iestādēm un/vai piegādes partneriem) atbilstīgi to konkrētajai lomai un pienākumiem (un saistītajam budžetam). Organizētu aglomerāciju gadījumā iestāde, tostarp visas citas aglomerācijā iesaistītās pilsētas pašvaldības iestādes, *UIA* projekta satvarā tiek uzskatīta par pilsētas pašvaldības iestādi un norādīta kā galvenā pilsētas pašvaldības iestāde.
- **Saistītās pilsētas pašvaldības iestādes.** Visas pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijas (pilsētas pašvaldības iestāžu, teritoriālo pakta, attīstības apgabalu un tamlīdzīgas valsts/reģionālās asociācijas), kurām nav organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, kā arī atsevišķas pilsētas pašvaldības iestādes, kurām nav oficiāli noslēgti sadarbības līgumi, bet kuras vēlas iesniegt pieteikumu iniciatīvas *UIA* satvarā, pieteikuma veidlapā norāda vienu *LAU* kā galveno pilsētas pašvaldības iestādi un pārējās *LAU* kā saistītās pilsētas pašvaldības iestādes. Saistītās pilsētas pašvaldības iestādes atbild par konkrētu darbību izpildi un saistīto nodevumu/iznākuma izstrādi. Saistītās pilsētas pašvaldības iestādes saņem daļu no projekta budžeta un atskaitās par izmaksām, kas radušās saistībā ar darbību izpildes nodrošināšanu. Pieteikuma veidlapā

jāsniedz sīkāka informācija par saistītajām pilsētas pašvaldības iestādēm (tostarp juridiskais statuss, pieredze un kompetences, kontaktpersonas utt.).

- **Piegādes partneri.** Institūcijas, aģentūras, organizācijas, privātā sektora partneri un asociācijas, kam ir aktīva loma projekta īstenošanā. Pilsētas pašvaldības iestādēm piegādes partneri jāizvēlas, ievērojot pārredzamības un vienlīdzīgas attieksmes principus. Tie ir atbildīgi par konkrētu darbību izpildi un saistīto nodevumu/iznākuma izstrādi. Jāpiebilst, ka piedalīties projektā oficiālo partneru statusā ir tiesīgas tikai organizācijas, kurām ir juridiskas personas statuss. Piedalīties projektā oficiālo partneru statusā nav tiesīgi konsultējošie uzņēmumi, kuru galvenais mērķis ir Eiropas projektu izstrāde un vadība.
- **Projekta izstrādē un īstenošanā būtu jāiesaista arī plašāka ieinteresēto personu grupa.** Grupā var būt ietvertas institūcijas, aģentūras, organizācijas un asociācijas. Tām netiek piešķirta konkrēta loma (un tāpēc tām īstenošanai nav atvēlēts budžets), bet tās tiek uzskatītas par būtiskām, lai nodrošinātu vienmērīgu un efektīvu projekta īstenošanu, kā arī dalītas īpašumtiesības uz projektu.

Sīkāka informācija par pilsētas pašvaldības iestādes (saistīto pilsētas pašvaldības iestāžu, ja tādas ir) un piegādes partneru lomām un pienākumiem ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 2.1. sadaļā.

5.2. Projekta darbības

UIA projektu modelī darbības tiek organizētas, pamatojoties uz darba paketēm (DP), un atbalsta vienu vai vairākus ERAF tematiskos mērķus un ar tiem saistītās investīciju prioritātes, kā noteikts KNR 9. panta pirmajā daļā¹⁶ ES struktūrfondi un investīciju fondiem (ESIF) un ERAF 5. pantā.

Šim nolūkam ir jāizmanto dažādi tālāk minētie DP veidi.

- Sagatavošanas DP
- Projekta pārvaldības DP
- Saziņas DP
- Īstenošanas DP
- Ieguldījumu DP

¹⁶ Kopīgo noteikumu regula (ES) Nr. 1303/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-LV/TXT/?uri=CELEX:32013R1301&from=EN>

Izņemot ieguldījumu darba paketi, visas pārējās DP *UIA* projekta pieteikumos ir obligātas.

Katram projektam ir jānodrošina *UIA* eksperta atbalsts. Tālāk minēti eksperta pienākumi.

- Pastāvīgi sniegt ieteikumus un norādījumus par darbības būtību, it īpaši attiecībā uz novatorisko saturu
- Sniegt palīdzību dokumentācijas un iznākuma izstrādē, lai uzkrātu un izplatītu gūto pieredzi, labāko praksi utt. plašākai auditorijai
- Nodrošināt darbību pareizu izpildi saskaņā ar pieņemto priekšlikumu

UIA ekspertu piesaistes izmaksas (arī ceļa un izmitināšanas izmaksas) jāsedz no iniciatīvas *UIA* līdzekļiem.

Sīkāka informācija par *UIA* ekspertu lomu un uzdevumiem ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 1.5. sadaļā.

5.3. Budžeta pozīcijas un attaisnotie izdevumi

Visi ar *UIA* projektu īstenošanu saistītie izdevumi ir attaisnojami atbilstoši *UIA* pamatnostādņēm (skatiet 4.2. sadaļu) un ir iekļauti tālāk minētajās atbilstīgajās budžeta pozīcijās.

- Personāls
- Birojs un administrācija
- Ceļošana un viesnīcas
- Ārējās zināšanas un pakalpojumi
- Aprīkojums
- Infrastruktūra un būvniecības darbi

6. Pieteikuma iesniegšanas process

Pieteikuma pakotnē trešajam uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus iniciatīvai *UIA* tiek ietverti tālāk minētie dokumenti.

- Šis darba uzdevums (pieejams visās ES valodās)
- Elektronisko datu apmaiņas platformas (*Electronic Exchange Platform — EEP*) tehniskās pamatnostādnes
- Sīki norādījumi pieteikuma veidlapas aizpildīšanai (*EEP* sistēmā pieejami visās ES valodās)

Kā noderīgs rīks pieteikuma sagatavošanas procesā ir pievienota arī pieteikuma veidlapas darba versija un apstiprinājuma lapa (Word dokuments pieejams tikai angļu valodā)

Turklāt kā izsmeljošs informācijas avots par iniciatīvas vispārīgajiem noteikumiem ir izmantojamas *UIA* pamatnostādnes (pieejamas tikai angļu valodā).

Visa dokumentācija ir pieejama arī *UIA* tīmekļa vietnē.

Pieteikuma process ir pilnībā bezpapīra, jo tiek izmantota *UIA* elektroniskā datu apmaiņas platforma (Electronic Exchange Platform — EEP). **Pieteikums tiek veidots no pieteikuma veidlapas un ieskenētas, parakstītas apstiprinājuma lapas.**

Var augšupielādēt arī pielikumu un pievienot to pieteikuma veidlapai. Tā var būt karte, kas attēlo intervences teritoriju, grafiks, infografika un tamlīdzīgi. Pievienojamā faila veids un lielums ir norādīts *EEP* pamatnostādnēs. Pieteikumus varēs iesniegt *EEP* platformā ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms iesniegšanas termiņa. Jaunumi par pieejamību tiks publicēti *UIA* tīmekļa vietnē.

Pretendentiem stingri ieteicams aizpildīt pieteikuma veidlapu skaidrā angļu valodā, lai gan to var iesniegt arī jebkurā no oficiālajām ES valodām.

Jāpiebilst, ka iesniegto pieteikuma veidlapu stratēģiskā un operatīvā novērtēšana tiks veikta, pamatojoties uz to versiju angļu valodā (citā valodā iesniegta pieteikuma veidlapa tiks iztulkota angļu valodā, izmantojot PS nolīgta ārpakalpojumu sniedzēja pakalpojumus). PS negarantē tulkojuma kvalitāti, un ar to saistītais risks var ietekmēt pieteikuma iesniedzēju. Turklāt Subsīdiu līgumam, visai dokumentācijai saistībā ar projekta vadību, oficiālajiem ziņojumiem, galvenajiem nodevumiem un visai saziņai ar pilnvaroto vienību un PS jānotiek angļu valodā.

Galīgais pieteikuma veidlapas un apstiprinājuma lapas iesniegšanas termiņš ir 30.03.2018. plkst. 14.00 CET.

7. Atlases process

Katrs iesniegtais pieteikums nonāk atlases procesā, kas ir organizēts tālāk minētajos posmos.

1. Atbilstības pārbaude
2. Stratēģiskais novērtējums
3. Operatīvais novērtējums

7.1. Atbilstības pārbaude

Pēc uzaicinājuma slēgšanas PS veic visu saņemto pieteikuma veidlapu atbilstības pārbaudi. Tālāk uzskaitīti atbilstības pārbaudes mērķi.

- Novērtēt saņemto pieteikuma veidlapu un to pielikumu atbilstību oficiālajiem atbilstības kritērijiem
- Novērst neatbilstīgo pieteikumu tālāku novērtēšanu
- Nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret visiem priekšlikumiem, kas tiks atlasīti finansēšanai

Tālāk uzskaitīti *UIA* atbilstības kritēriji.

1. Pieteikuma veidlapa ir iesniegta elektroniski, izmantojot *EEP*, pirms termiņa, kas norādīts šī uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus darba uzdevumā.
2. Pieteikuma veidlapa ir pilnībā aizpildīta
3. Pieteikuma iesniedzējs ir pilsētas pašvaldības iestāde vietējā administratīvajā vienībā (*LAU*), kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definēta kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kurā ir vismaz 50 000 iedzīvotāju.

VAI

Pieteikuma iesniedzējs ir pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija vai grupa ar organizētas aglomerācijas juridisko statusu, kura ietver *LAU*, ja lielākā daļa iedzīvotāju (vismaz 51 %) dzīvo *LAU*, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definētas kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kurā kopā ir 50 000 iedzīvotāju.

VAI

Pieteikuma iesniedzējs ir pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija vai grupa bez organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, ja visas iesaistītās pilsētas pašvaldības iestādes (galvenā pilsētas pašvaldības iestāde un saistītās pilsētas pašvaldības iestādes) ir *LAU*, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definētas kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, un ja kopējais iedzīvotāju skaits (galvenā pilsētas pašvaldības iestāde plus saistītās pilsētas pašvaldības iestādes) ir vismaz 50 000 iedzīvotāju.

4. Ja asociācijai vai grupai nav organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, pieteikuma veidlapā tiek norādīta galvenā pilsētas pašvaldības iestāde un saistītās pilsētas pašvaldības iestādes.

5. Tiek ievēroti termiņi: projekta beigu datums atbilst uzaicinājumā un iniciatīvā noteiktajām prasībām.
6. Tiek ievērotas prasības attiecībā uz maksimālo budžetu, kā arī līdzfinansējuma princips.
7. Visi iesaistītie partneri (galvenā pilsētas pašvaldības iestāde un saistītās pilsētas pašvaldības iestādes) ir no ES dalībvalstīm.
8. Pieteikuma iesniedzējas pilsētas pašvaldības iestādes (galvenās pilsētas pašvaldības iestādes un/vai saistītās pilsētas pašvaldības iestādes) ir iesaistītas tikai vienā projekta priekšlikumā viena un tā paša uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā.
9. Pieteikuma iesniedzējas pilsētas pašvaldības iestādes (galvenās pilsētas pašvaldības iestādes un/vai saistītās pilsētas pašvaldības iestādes) nav atlasītas un saņēmušas finansējumu par šo pašu tēmu saskaņā ar kādu no iepriekšējiem *UIA* uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus.
10. Apstiprinājuma lapa, kuru pienācīgi parakstījis (galvenās) pilsētas pašvaldības iestādes juridiskais pārstāvis, ir augšupielādēta *EEP* sistēmā līdz uzaicinājuma termiņa beigām.

Ja netiek ievērotas visas iepriekš noteiktās prasības, pieteikums tiek uzskatīts par neatbilstīgu un vērtēšana netiek turpināta.

7.2. Stratēģiskais novērtējums

Ārējo ekspertu grupa veic par atbilstīgiem un pieņemamiem atzīto pieteikumu stratēģisko novērtējumu. Stratēģiskais novērtējums veido 80 % no kopējā projekta novērtējumā piešķirtās nozīmes, un tas tiek veidots no tālāk minētajiem kritērijiem.

- Novatorisms (40 % no nozīmes) — cik lielā mērā pieteikuma iesniedzējs spēj pierādīt, ka projekta priekšlikums ir jauns (nav ticis iepriekš pārbaudīts un īstenots attiecīgajā pilsētas teritorijā un citviet ES) un tajā ir skaidri redzams vērtības pievienošanas potenciāls.
- Partnerība (15 % no nozīmes) — cik lielā mērā galveno ieinteresēto personu (saistīto pilsētas pašvaldības iestāžu, ja tādas ir, piegādes partneru un plašāku ieinteresēto personu grupu) iesaistīšana ir svarīga attiecīgā projekta īstenošanā.
- Izmērāmība (15 % no nozīmes) — cik lielā mērā projekts sniegtu izmēramus rezultātus.
- Pārnēsāmība (10 % no nozīmes) — cik lielā mērā projekts būtu pārnēsams uz citām pilsētām visā Eiropā.

Paredzamie indikatīvie novērtēšanas jautājumi par katru kritēriju ir sniegti *UIA* pamatnostādņu

3.2.2. sadaļā.

Ārējo ekspertu grupa novērtē arī to, vai projekti veicina ESI fondu un vienotā stratēģiskā satvara tematisko mērķu īstenošanu, kā noteikts KNR 9. panta pirmajā daļā, un vai tie piedāvā integrētus risinājumus identificētajām problēmām un atbilst ilgtspējīgas pilsētu attīstības principiem. Ja minētie nosacījumi netiek izpildīti, komisija un pilnvarotā vienība var nolemt projektu neatlasīt ieguldījuma trūkuma dēļ.

Stratēģiskā novērtējuma rezultātā ārējo ekspertu grupa izstrādā pieteikumu novērtējumu un sarindo tos. Vienojoties ar Komisiju, pieteikumiem, kuru rezultāts pārsniedz noteiktu robežu, tiek veikts operatīvais novērtējums. Lēmums (vai novērtēšana tiks turpināta) pieteikuma iesniedzējiem tiek paziņots stratēģiskā novērtējuma procesa beigās.

7.3. Operatīvais novērtējums

Operatīvo novērtējumu veic PS, un šis novērtējums veido 20 % no kopējā projekta novērtējumā piešķirtās nozīmes.

Operatīvā novērtējuma galvenais mērķis ir novērtēt priekšlikuma kvalitāti (tostarp projekta pamatojumu, darba plāna lietojamību, konsekvensi un saskaņotību, piedāvāto pārvaldības struktūru kvalitāti, budžeta saskaņotību un proporcionalitāti, piedāvāto saziņas darbību kvalitāti).

Paredzamie indikatīvie novērtēšanas jautājumi par kvalitātes kritēriju ir sniegti *UIA* pamatnostādņu 3.3.2. sadaļā.

Pēc operatīvā novērtējuma atlases komiteja, kurā darbojas pilnvarotā vienība un Komisija, satiekas, lai veiktu galīgo atlasī. Komisija panāk galīgo vienošanos par to, kuri projekti tiek atlasīti. Pieteikuma iesniedzējiem lēmums tiek paziņots operatīvā novērtējuma procesa beigās.

7.4. Novērtējuma punktu skaitīšanas sistēma

Katram vērtētajam kritērijam tiek piešķirts punktu skaits diapazonā no 1 līdz 5, attiecīgi iegūstot projekta vidējo punktu skaitu.

Sīkāka informācija par novērtējuma punktu skaitīšanas sistēmu ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 3.2.4. sadaļā.

Punktu skaitīšanas sistēmu piemēro, ņemot vērā ne tikai katra projekta priekšlikuma konkrēto ieguldījumu, bet arī konkurences procesa garu, izvērtējot to salīdzinājumā ar citiem projektu priekšlikumiem, kas iesniegti šī paša uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā. Minētā iemesla dēļ projektu priekšlikumu pieteikumu iesniedzēji, kas netiks atlasīti operatīvajam novērtējumam vai galīgi apstiprināti, nesaņems punktus, bet tikai detalizētus komentārus par katru novērtēto kritēriju.

8. Publiskais iepirkums, revīzija un valsts atbalsts

Projekta partneri, kas saskaņā ar attiecīgās valsts iepirkuma tiesību aktiem atbilst līgumslēdzējas iestādes definīcijai, ievēro piemērojamos publiskā iepirkuma noteikumus.

Projektā deklarēto izdevumu revīziju veic pirmā līmeņa revidents (*First Level Controller — FLC*). Neatkarīgā *FLC* atzinums attiecas uz deklarēto izdevumu likumību un pareizību, produktu un pakalpojumu nodrošināšanu, deklarēto izdevumu pamatojumu un izdevumu un darbību atbilstību Savienības un valstu noteikumiem. Tā kā *FLC* tiek tieši nozīmēts un apmaksāts no iniciatīvas *UIA* budžeta, projekta partnerība, izstrādājot projekta budžetu, neparedz nekādas kontroles (revīzijas) izmaksas.

Lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmumiem, kuri darbojas iekšējā tirgū, apstiprinātie projekti ir jāizstrādā saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, kas ļauj nodrošināt valsts izdevumu efektivitāti un novērst tādas tirgus kropļojumus kā privātā finansējuma izstumšana, neefektīvu tirgus struktūru radīšana vai neefektīvu uzņēmumu saglabāšana.¹⁷ Jāpievērš uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka *Urban Innovation Actions* finansējums nekropļo konkurenci, kā arī nerada iejaušanos tirgū bez pietiekama iemesla. Kopumā Eiropas Komisija sagaida, ka lielākā daļa projektu, kas tiks finansēti saskaņā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, neietvers saimnieciskas darbības un neietekmēs vai ļoti maz ietekmēs tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Eiropas Komisija finansē *Urban Innovative Action* no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (nepārsniedzot 80 % no projekta izmaksām), izmantojot netiešu pārvaldību. Attiecībā uz 80 % *UIA*

¹⁷ Lai saņemtu sīkākus norādījumus par valsts atbalsta jēdzienu, skatiet Komisijas paziņojumu par valsts atbalsta jēdzienu, kas aprakstīts LESD 107. panta 1. punktā (NOA). Publicēts šeit: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

finansējumu ir jāveic valsts atbalsta atbilstības pārbaude, lai nodrošinātu to, ka valsts atbalsts sniedz visas priekšrocības iekšējam tirgum. Tā kā *UIA*, kas darbojas, pamatojoties uz uzaicinājumiem iesniegt projektu priekšlikumus, raksturs ir novatorisks un atvērts, visticamāk, ka, izvirzot radošus risinājumus un uzaicinājumiem atlasītās vispārīgās tēmas, valsts atbalsta atbilstības novērtēšanai ir jānosaka ierobežojums EUR 500 000 apmērā no kopējā *UIA* finansējuma apmēra, kurus var novirzīt konkrētā projektā iesaistītam atsevišķam uzņēmumam, lai tādējādi samazinātu ES budžeta līdzekļu kropļojošo ietekmi.

Pārējo daļu (vismaz 20 % no projekta izmaksām) var segt no privātā vai publiskā sektora iemaksām. Ja šādas iemaksas tiek veiktas no privātiem avotiem, uz tām neattiecas tiesību akti par valsts atbalstu. Tomēr, ja dalībvalsts valsts līdzekļi tiek ieguldīti projektos, kas ietver “saimnieciskas darbības”, proti, piedāvā tirgū preces un pakalpojumus, tad šādi projekti ir jāizstrādā tā, lai visas valsts iemaksas atbilstu valsts atbalsta noteikumiem visos līmeņos, kas ir projekta vai iekārtas īpašnieks, būvētājs un/vai operators. Šādos gadījumos valsts finansējums jānodrošina, ievērojot *De minimis* regulas prasības vai nosacījumus, kas izklāstīti Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā (*GBER*), vai VTNP Lēmumu par vispārējo ekonomisko interešu pakalpojumiem.

Sīkāka informācija par publisko iepirkumu un valsts atbalstu ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 4.5.7. un 4.5.8. sadaļā.

9. Kā iegūt palīdzību

PS darbinieki ir gatavi palīdzēt pieteikuma iesniedzējiem jebkādos tehniskos jautājumos, kas var rasties, atbildot uz uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Kontaktinformācija ir sniegta *UIA* tīmekļa vietnē.

PS arī organizēs četrus seminārus pieteikumu iesniedzējiem dažādās pilsētās visā Eiropā. Pieteikumu iesniedzējiem paredzēto semināru datumu un norises vietas ir norādītas *UIA* tīmekļa vietnes sadaļā “Notikumi”.

Papildus tiks organizēti tīmekļa semināri par konkrētiem projektu izstrādes un iesniegšanas aspektiem. Tīmekļa semināru datumu un norises vietas ir norādītas *UIA* tīmekļa vietnes sadaļā “Notikumi”.

10. Galvenie datumi

- 15.12.2017. – trešā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus uzsākšana
- 01.2018. – 02.2018. – pieteikumu iesniedzējiem paredzētie semināri un tīmekļa semināri
- 30.03.2018. – pieteikuma veidlapu iesniegšanas termiņš
- 10.2018. — indikatīvais galīgā lēmuma par projektu apstiprināšanu termiņš
- 11.2018. — indikatīvais apstiprināto projektu sākuma datums

Ceram, ka drīzumā varēsim iepazīties ar jūsu projektu priekšlikumiem!